

Onthaal en inschrijvingen (secundair onderwijs)

Inhoud

Inleiding	2
1 Ouders en leerlingen kiezen samen een school	3
1.1 Je imago en aanbod beïnvloedt de schoolkeuze van leerlingen en hun ouders	3
1.2 Je school en je aanbod bekend maken	4
2 Aanmelden en inschrijven	5
2.1 Aanmelden en inschrijven in het eerste leerjaar van de eerste graad	5
2.2 Aanmelden en inschrijven vanaf het tweede leerjaar van de eerste graad	7
2.3 Leerlingen inschrijven en het eerste onthaalgesprek	7
2.3.1 In het eerste leerjaar van de eerste graad	7
2.3.2 Leerlingen inschrijven vanaf het tweede leerjaar secundair onderwijs	8
3 Anderstalige nieuwkomers	8
4 Leerlingen inschrijven met een verslag dat toegang geeft tot het buitengewoon onderwijs of tot een individueel aangepast curriculum	9

“Katholieke dialogescholen verwelkomen gastvrij iedereen, van welke levensbeschouwelijke of religieuze achtergrond ook.”
([Engagementsverklaring van Katholiek Onderwijs Vlaanderen](#)).

Inleiding

In deze bouwsteen willen we handvatten bieden voor al wie in de school invloed heeft op en meewerkt aan het inschrijvings- en onthaalbeleid.

Het recht op inschrijving is een wezenlijk onderdeel van het gelijke-onderwijskansenbeleid. Er zijn tal van regels rond uitgewerkt. Die regels bepalen mee het inschrijvingsbeleid van individuele scholen en van groepen scholen die hun aanmeldings- en inschrijvingsbeleid op elkaar afstemmen.

De regels moeten ertoe leiden dat zoveel mogelijk jongeren kunnen inschrijven in de school van keuze. Dat is niet steeds mogelijk omwille van plaatsgebrek. Scholen die leerlingen moeten weigeren in het eerste leerjaar van de eerste graad, kunnen de inschrijvingen laten voorafgaan door een aanmeldingsperiode. Dat is in een aantal scholen, steden en gemeenten het geval.

We gaan hier niet in op de regelgeving rond inschrijven. De regels daarvoor vind je terug in de [codex secundair onderwijs](#), en in de omzendbrief [Inschrijvingsrecht en aanmeldingsprocedures in het secundair onderwijs](#). Je vindt ook begeleidende nota's bij deze regels op [onze website](#).

We gaan in deze bouwsteen in op hoe scholen via hun inschrijvingsbeleid meer gelijke onderwijskansen kunnen garanderen aan jongeren.

We hebben het over de schoolkeuze van leerlingen en hun ouders en over hoe je het proces beïnvloedt als school, over het eerste onthaal van leerlingen en ouders op school en over hoe je het aanmeldings-, inschrijvings- en onthaalgebeuren zo optimaal mogelijk kunt laten verlopen.

1 Ouders en leerlingen kiezen samen een school

Alle ouders willen een goede school voor hun kind. Ze kiezen in samenspraak met hun kind een secundaire school. Keuzemotieven verschillen. Er zijn ouders die bewust kiezen voor een katholieke school. Velen kiezen een secundaire school omdat er een bepaald aanbod is in de bovenbouw, een aanbod dat aansluit bij de talenten van hun kind. Ze vinden het ook belangrijk dat hun kind kan doorstromen in de school. Maar er zijn ook ouders die kiezen voor een school dichtbij of omdat kinderen van kennissen en buren er gaan en de sociale controle op hun kind zo verzekerd is. Voor leerlingen kan het aanbod over de middag of naschools meespelen in hun keuze, of het feit dat ook hun vrienden er naar school gaan.

Sommige ouders en kinderen hebben meer ondersteuning nodig bij hun schoolkeuze dan andere. De socio-economische (SES) en socio-culturele achtergrond van ouders en kinderen bepaalt voor een deel hoe ze een schoolkeuze maken. Zo vertrouwen zeker ouders met een lage SES op de basisschool voor ondersteuning bij hun schoolkeuze. Het CLB is een partner van ouders en kinderen bij de overgang van basisonderwijs naar secundair onderwijs en bij de overgangen binnen het secundair onderwijs.

In de bouwsteen [Onderwijsloopbaan](#) gaan we dieper in op de ondersteuning van leerlingen bij overgangen.

- [Vind een school](http://www.vanbasisnaarsecundair.be) (www.vanbasisnaarsecundair.be);
- [Studie- en schoolkeuzeproces](http://pro.vanbasisnaarsecundair.be) (pro.vanbasisnaarsecundair.be);
- [Workshops](http://www.transbaso.be) (www.transbaso.be);
- [Onderwijskiezer so](http://www.onderwijskiezer.be) (www.onderwijskiezer.be).

1.1 Je imago en aanbod beïnvloedt de schoolkeuze van leerlingen en hun ouders

Elke school heeft een imago. Dat imago bepaalt voor een deel welke leerlingen en ouders voor je school willen kiezen. Je imago heeft te maken met tal van elementen. Het gaat over je traditie, je pedagogisch project, je studieaanbod, naschoolse en extra-murosactiviteiten, de kostprijs van de richtingen in je school, je samenwerking met de bedrijfswereld maar ook over wat er over je school verteld wordt, bijvoorbeeld door ouders of door basisscholen, de teamleden van de school of het CLB.

Voor sommige secundaire scholen kiezen ouders vanuit traditie, ze gingen er zelf naartoe en voelen zich thuis in het pedagogisch project. Heb je het imago een 'dure' school te zijn dan kiezen ouders die het financieel moeilijker hebben allicht niet voor jouw school. Ook je aanbod bepaalt wie voor je school kiest. Een school zonder B-stroom trekt geen leerlingen aan zonder getuigschrift basisonderwijs. Scholen met een breed aanbod, met niet enkel doorstroomrichtingen trekken een veel bredere leerlingengroep aan dan scholen die dat niet inrichten. Scholen met een sterk zorgbeleid trekken meer leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften aan en scholen met een heel specifiek aanbod dat op weinig plaatsen aanwezig is (bijvoorbeeld 'industriële ICT') trekken leerlingen aan met een bepaald interesseprofiel.

Sommige scholen zijn zich heel goed bewust van hun imago en voeren een profileringsbeleid. Ze komen bijvoorbeeld met hun leerlingen naar buiten op grote evenementen waar ze het onthaal verzorgen. Ze stellen het werk van hun leerlingen tentoon in winkels, in het station ... Zo ziet de buitenwereld wat hun leerlingen kunnen, ze tonen dat de lat hoog ligt op school.

Andere scholen zijn daar niet bewust mee bezig maar stellen soms een instroom van leerlingen met een nieuw profiel vast, of een uitstroom van bepaalde groepen leerlingen. Zo'n nieuwe instroom of uitstroom kan veel redenen hebben. Een verandering in de bevolking bijvoorbeeld. Het is van belang dat scholen zich bewust worden van hun imago en er op een gepaste manier mee omgaan.

Verder aan de slag rond je imago en aanbod?

- Weet je wat de buurt over je school vertelt? Om daar zicht op te krijgen kun je een bevraging doen op een marktdag, in een winkelstraat in de buurt van je school of in de buurtwinkel. Je kunt die bevraging zelf doen of uitbesteden.
- Leerlingen die je school verlaten tijdens hun schoolloopbaan, zijn een belangrijke bron van informatie. Waardoor kiezen ze voor een andere school?
- Wat vertel jij en wat vertellen je collega's in de 'buitenwereld' over je school en het leerlingenpubliek?
- Heb je zicht op facebookgroepen van ouders? Wat vertellen ouders over je school?
- Heb je zicht op de sterktes en de werkpunten van je school? Je kunt die in kaart brengen aan de hand van de [12 P-mix](#), een model met 12 domeinen met alle denkbare middelen, strategieën en acties die voor een school van belang zijn.

Volgend artikel kan je inspireren:

- [Communicatieles voor scholen: The Golden Circle](http://www.klasse.be) (www.klasse.be).
-

1.2 Je school en je aanbod bekend maken

Jongeren en hun ouders vinden een gepaste secundaire school heel belangrijk. We weten dat veel ouders met een hoge socio-economische status al van in het vijfde leerjaar van de basisschool weten in welke secundaire school ze hun kind willen inschrijven. Ze vallen voor hun keuze terug op hun netwerk. We weten ook dat ouders met een lage socio-economische status daar veel later aan beginnen en erg afhankelijk zijn van de informatie vanuit de basisschool.

Basisscholen zijn belangrijke partners van ouders en leerlingen, zeker van ouders met een lage SES en hun kinderen. En voor secundaire scholen zijn basisscholen belangrijke partners om hun aanbod bekend te maken.

Veel leerlingen en ouders bezoeken meerdere secundaire scholen vooraleer ze een keuze maken. Ze raadplegen de externe communicatiekanalen van de school.

Vinden ze je aanbod terug op je website en is het voor ouders duidelijk waar nieuwe richtingen met trendy namen voor staan? Gebruik je met andere woorden ook de officiële namen van de richtingen op je school? Hoe komen ouders te weten wat ze kunnen verwachten van jouw aanpak? Hanteer je daarvoor vakjargon? Spreekt je externe communicatie alle ouders aan of is ze gericht op een

specifieke groep? Krijgen ouders informatie over hoe ze kunnen inschrijven in je school? Moeten ze eerst aanmelden vooraleer ze kunnen inschrijven en wanneer moet alles gebeuren?

Voor veel ouders is de opendeurdag van je school een eerste contactmoment. Ouders voelen de sfeer zodra ze je school binnenstappen. Vooroordelen van ouders over je school kunnen weggewerkt worden of net bevestigd worden. Er zijn ook andere momenten waarop je je school in de kijker kunt zetten. Bijvoorbeeld op 'kompasdagen' waarop leerlingen kunnen proeven van bepaalde domeinen. Of op masterklassen waar ook ouders kunnen aan deelnemen en zich verder kunnen professionaliseren.

Ook externen communiceren over je school. Denk dan onder meer aan de basisscholen van waaruit je leerlingen instromen, aan het CLB, de gemeente (sommige externen hebben een verouderd beeld van je school en de richtingen die je kunt volgen), informatie uit het LOP in de begeleidende folder rond aanmelden en inschrijven, in de onderwijskiezer ... Sommige scholen nodigen die externe partners uit en geven ze gericht informatie over het aanbod op school. En ook ouders en leerlingen communiceren over je school.

Wil je er werk van maken om je school bekender te maken dan kun je bijvoorbeeld:

- een 'kritische vriend' inschakelen om al je communicatie door te lichten. Best geen onderwijsprofessional maar iemand die niet thuis is in het onderwijsjargon. Heb aandacht voor kansengroepen bij je communicatie.
- nagaan of je website toegankelijk is voor ouders en of ze er alle nodige informatie kunnen vinden. Reflecteer ook op je beeldmateriaal op de website en houd ze up-to-date.
- de organisatie van je opendeurdagen doorlichten. Organiseer je een of meer opendeurdagen? Met meer opendeurdagen bereik je meer ouders.
- leraren, ouders en leerlingen ambassadeur maken van je school.
- mee afspraken maken over de communicatie rond aanmelden en inschrijven in je gemeente. Gemeenten communiceren via hun website, via digitale borden op straat, via krantjes ...
- ervoor zorgen dat je hele schoolteam, en zeker de teamleden die mee inschrijven, zicht hebben op de inhoud van de richtingen in je school.

Volgende sites kunnen je inspireren:

- [Vind een school](http://www.vanbasisnaarsecundair.be) (www.vanbasisnaarsecundair.be);
 - [Pimp je schoolwebsite met deze checklist](http://www.klasse.be) (www.klasse.be);
 - www.onderwijskiezer.be.
-

2 Aanmelden en inschrijven

2.1 Aanmelden en inschrijven in het eerste leerjaar van de eerste graad

De Vlaamse regering bepaalt de vroegste inschrijvingsdata voor alle eerste leerjaren van de eerste graad in scholen voor secundair onderwijs.

Scholen die in het eerste leerjaar van de eerste graad veel leerlingen moeten weigeren omwille van capaciteit kunnen ervoor kiezen om te werken met aanmelden. Ook scholen zonder

capaciteitsproblemen kunnen bij zo'n aanmeldingsprocedure aansluiten om het inschrijvingsproces te optimaliseren.

TE HERWERKEN

Ouders moeten dan het aanmeldingsgebeuren doorlopen vooraleer ze hun kind kunnen inschrijven. Het digitale systeem waarmee gewerkt wordt, zorgt ervoor dat alle ouders evenveel (of even weinig) kans maken om in de school ingeschreven te geraken.

Scholen die aanmelden, moeten werken met het systeem van de dubbele contingentering. De vrije plaatsen worden daarvoor in twee porties verdeeld, een portie voor leerlingen met een lage socio-economische status, en een voor leerlingen met een hoge socio-economische status. Dat om ervoor te zorgen dat ook ouders met lage SES kans maken om hun kind in te schrijven in de school van keuze. De dubbele contingentering is een middel om meer gelijke toegang tot scholen te garanderen.

Het is van belang om als individueel aanmeldende school, of als groep scholen die samen aanmelden, na te gaan hoe je ouders in het hele gebeuren ondersteunt en met wie je daarvoor kunt samenwerken. Heel wat scholen laten ouders digitaal aanmelden binnen de school en werken samen met socio-culturele instanties om het aanmeldingsgebeuren in goede banen te leiden.

In scholen die niet werken met aanmelden en die geen leerlingen moeten weigeren omwille van capaciteit kunnen ouders inschrijven vanaf de datum die de school bepaalt. Scholen houden zich daarbij aan de regels van de Vlaamse regering.

Het is van belang om als individuele school, die alleen aanmeldt, of als groep scholen die samen aanmelden, na te gaan hoe je ouders in dat gebeuren ondersteunt en met wie je daarvoor kunt samenwerken. Ook de communicatie met ouders is van groot belang. Bereik je met je informatiekanaal alle betrokken ouders? Communiceren anderen over het aanmeldingsgebeuren en hoe ben je daarbij betrokken? Zijn de richtlijnen voor ouders duidelijk? Met wie werk je samen?

2.2 Aanmelden en inschrijven vanaf het tweede leerjaar van de eerste graad

In de hogere leerjaren van het secundair onderwijs kunnen ouders gewoon inschrijven zolang er voldoende plaats is. Verklaart de school klassen of richtingen volzet, dan moeten de ouders zelf op zoek naar een andere school.

2.3 Leerlingen inschrijven en het eerste onthaalgesprek

2.3.1 In het eerste leerjaar van de eerste graad

Alle secundaire scholen in Vlaanderen schrijven leerlingen voor het eerste leerjaar van de eerste graad in vanaf een door de Vlaamse regering bepaalde datum.

Het inschrijvingsmoment is voor veel leerlingen en ouders niet het eerste contact met de school. Velen kwamen langs op een opendeurdag om de school te leren kennen. Het moment waarop de school de leerling effectief inschrijft, gaat vooraf aan het moment waarop de leerling effectief in de school binnenstapt. Het inschrijvingsmoment is het eerste moment om aan een informele en een formele band te bouwen met de ouders en de leerling. De inschrijving is de start van een jarenlange samenwerking.

Leerlingen zijn pas effectief ingeschreven als hun ouders zich akkoord verklaren met het pedagogisch project en het schoolreglement van de school. Op dat moment ontstaat er een juridische verbintenis tussen ouders en school. De ouders vertrouwen hun kind toe aan de school, de school engageert zich om goed onderwijs te bieden.

Het inschrijvingsmoment is meer dan een administratief afhandelen van allerlei formaliteiten zoals het invullen en ondertekenen van een aantal documenten of het opvragen van leerlingengegevens.

Het is het moment om ouders en leerling op hun gemak te stellen. Vraag naar de interesses van de leerling en naar de hobby's.

Verken samen met de ouders en de leerling het schoolreglement en heb aandacht voor de daarin vermelde engagementen. Vertel waar je je als school toe engageert, hoe je graag met ouders en leerlingen wil samenwerken en wat je van hen verwacht. Vertel bij wie ze terecht kunnen met hun vragen en zorgen.

Praat over de ondersteuningsnoden en de wensen van de leerling en maak een afspraak voor een verder gesprek. Handel daarna pas de formaliteiten af.

De inschrijving van sommige leerlingen vraagt extra aandacht. We hebben het onder meer over anderstalige nieuwkomers en over leerlingen met een verslag dat toegang geeft tot het buitengewoon onderwijs en tot een individueel aangepast curriculum. We gaan daar verder op in. Praat ook over de thuissituatie bij de inschrijving. Wijs ouders erop dat ze beiden akkoord moeten zijn met de inschrijving en dat er geen inschrijving kan gebeuren als er geen eensgezindheid is over de schoolkeuze.

Voorzie tijd voor het inschrijvingsmoment en vorm de medewerkers die instaan voor de inschrijving. Ze moeten het vertrouwelijk gesprek kunnen voeren en weten welke documenten ze moeten en/of kunnen opvragen. Denk daarbij aan verslagen en attesten, het getuigschrift basisonderwijs, rapporten, nodige leerlingengegevens, gegevens over de thuissituatie ... Inschrijvers moeten ook weten wanneer ze een leerling onder ontbindende voorwaarde moeten inschrijven en wanneer ze een leerling moeten weigeren. Schrijf je veel leerlingen met anderstalige ouders in, dan kun je overwegen om tolken uit te nodigen voor de inschrijvingsdagen.

2.3.2 Leerlingen inschrijven vanaf het tweede leerjaar secundair onderwijs

Inschrijven voor een hoger leerjaar kan pas vanaf de eerste schooldag na de paasvakantie van het voorafgaande schooljaar. Wat we hierboven schreven, geldt ook voor de inschrijving van leerlingen uit de hogere leerjaren. Wat verschilt is dat de inschrijving niet altijd gegarandeerd kan worden. Secundaire scholen kunnen vanaf het tweede leerjaar richtingen of groepen volzet verklaren. Op het inschrijvingsmoment moet je de ouders dan de boodschap geven dat er geen plaats meer is voor hun kind en een weigeringsdocument meegeven met daarop de gegevens waar ouders terecht kunnen. Secundaire scholen kunnen ervoor opteren om ouders in zo'n geval toe te leiden naar de andere secundaire scholen met eenzelfde aanbod.

Leerlingen kunnen ook om allerlei redenen van school veranderen. Voor sommige leerlingen is dat omdat ze al dan niet verplicht een andere richting kiezen, voor anderen omdat ze in hun voorgaande school definitief uitgesloten zijn. En er zijn ook vrije leerlingen. Beide situaties vergen een ander inschrijvingsgesprek.

Over het inschrijven van elders definitief uitgesloten leerlingen worden binnen LOP-gemeenten afspraken gemaakt. Die afspraken bepalen mee het inschrijvingsgesprek.

3 Anderstalige nieuwkomers

Anderstalige nieuwkomers worden normaal gezien eerst doorverwezen naar een school die onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers (OKAN) organiseert, waar ze een intensief taalbad krijgen en waar de klemtoon ligt op het verwerven van taalvaardigheid voor Nederlands. De onthaalschool zoekt mee naar de onderwijsvorm en studierichting die nauwst aansluit bij de

individuele capaciteiten van de nieuwkomer. Je moet zicht hebben op de scholen in de buurt waar OKAN georganiseerd wordt en kunnen toelichten hoe het onderwijs daar verloopt.

Na hun onthaalonderwijs kunnen de gewezen anderstalige nieuwkomers in jouw school terecht komen. Zij en ook de leraren uit je school krijgen ondersteuning van een vervolgcoach. Het is van belang dat je zicht hebt op het traject dat de leerling in de school kan volgen en op de mogelijkheid van flexibele leerwegen.

Het is aangewezen om na de inschrijving contact op te nemen met de vervolgschoolcoach zodat het doorstroomdossier aan de nieuwe school kan overgemaakt worden. Een afspraak maken voor een uitgebreid gesprek in aanwezigheid van de ouders of voogd kan op een later tijdstip. Ga na of je dan best een tolk inschakelt, zodat de communicatie goed kan verlopen.

Naast de gewone inschrijvingsformaliteiten probeer je ook om een breder zicht te krijgen op de leerlingen. Dat kan deels al op het inschrijvingsmoment, maar het is aangewezen om een afspraak te maken voor een uitgebreid gesprek op een later tijdstip. Ga na of je dan best een tolk inschakelt.

Hebben de leerlingen geen wettig verblijf dan vraag je best een aantal [bijkomende gegevens](#) op.

Meer over het onthaalonderwijs kun je lezen op [onze website](#).

4 Leerlingen inschrijven met een verslag dat toegang geeft tot het buitengewoon onderwijs of tot een individueel aangepast curriculum

Leerlingen met een verslag worden steeds ingeschreven onder ontbindende voorwaarde. Vanaf dat moment start een periode van maximaal 60 kalenderdagen waarin de school samen met de ouders en het CLB afweegt of de aanpassingen die de leerling nodig heeft, redelijk zijn of niet. Is het besluit dat ze niet redelijk zijn, dan wordt de inschrijving ontbonden.

Het is van belang dat de inschrijvers deze procedure goed kennen en kunnen uitleggen aan de ouders wat een inschrijving onder ontbindende voorwaarde betekent en hoe het afwegingsproces verloopt. Er wordt een afspraak gemaakt voor de start van het afwegingsproces.

Meer informatie vind je op de PRO.-pagina [Inschrijven onder ontbindende voorwaarde](#).

